ఫస్ట్‌కేస్

"**ఆ**నందరావు కేం తక్కువ?" అని ఆనందరావే అడిగే పరిస్థితిలో వున్నాడు. తల్లికడుపులో పిల్లలా అతనికేవీ తక్కువ లేదు. అన్నీ ఎక్కువగానే వున్నాయి. అతనికి డబ్బెక్కువ. అందం ఎక్కువ. ఆరోగ్యం ఎక్కువ. చదువు మాత్రం ఎం.బీ.బి.యస్సు కెక్కువ కాదు.

ఎం.బీ.బీ.యెస్సు ఆఖరి పరీక్ష మొన్ననే పేసైన తను జీవితం చాలా సాధించినట్టు ఫీలయ్యేడు. సర్జరీలో గోల్డుమెడల్ కొట్టేసేడు. ఐదేళ్ళూ టెన్నిసులో ఫస్టుప్రైజు కొట్టేసేడు. అనసూయ హృదయం కొట్టేసేడు. ఒకనాడు ఆలస్యంగా సర్వు చేసినందుకు హాస్టలు సెర్వర్ని కొట్టేసేడు.

అంచేత అతను నాకేం తక్కువని తన్నితను నిందించుకోవడం తప్పుకాదు. మనిషి క్కావలసినవన్నీ అతనికున్నాయి. అతని సూట్లు టెర్లిన్వి. అతని సిగరెట్లు ఇంగ్లీషువి. అతనికారు ఫ్రెంచిది. అతని వూహలు అమెరికన్వి.

అతనితల్లి సాధ్వి. భక్తురాలు. అతని తండ్రి ధనవంతుడు. పారిశ్రామికవేత్త, అతనిపేరు జగపతి, ఎముకలుగుండ చేసే మిల్లు దగ్గర్నుంచి, కాలిస్తే కేన్సరొచ్చే సిగరెట్లు తయారుచేసే ఫ్యాక్టరీవరకు, అతని కనేకరకాల కంపెనీలున్నాయి. కేన్సరు మందుల లగాయతు కురుపులాయింటు మెంటువరకు తయారు చేసే మందుల ఫ్యాక్టరీ పెడదామని అతని కోరిక. అతనికి, ఆమెరికన్ కారుతో సహా ఆరు కార్లున్నాయి. వేసవికి ఊటీలో బంగళా, సిమ్లాలో కాటేజీ ఉన్నాయి. అతని స్నేహితుల్లో మూడు లక్షలకు తక్కువున్నవాడు ముష్టివెధవతో సమానం. ఒక్క ఇండియన్ కారే వున్నవాడింకా హీనం. రాజకీయ రంగంలోనూ, యితర రంగాల్లోనూ వున్నవాళ్ళని చాలామందిని అతనికి తెలుసు. తెలిసినంతమందినీ ఉపయోగించుకోవడం అతనికి బాగా తెలుసు. సోషలిస్టు మొదలు, స్వతంత్రపార్టీ వరకు అనేక పార్టీల నాయకులు అతనింట్లోనే బసచేస్తారు. వాళ్ళతన్ని స్నేహితుడుగా, మంచి హోస్టుగా చూస్తారు. అతను మాత్రం వాళ్ళని నేటి నాయకులుగానో, రేపటి నాయకులుగానో మాత్రం చూడగలుగుతాడు.

ఊరికి బోలెడుదూరంలో వున్నతనిల్లు స్వర్గనుంచి జారిపోయిన మనోహర హర్మ్యంలా ఉంటుంది. దాని ఆవరణలో రెండు టెన్నిసు కోర్టులున్నాయి. ఒక స్విమ్మింగ్పూలుంది. స్విమ్మింగుపూల్లో నీలాలు పొదిగేరా అన్నంత నీలిగా ఉంటాయి దానిలో నీళ్ళు. ఆ యింట్లో 16 ఎం.ఎం. థియేటరుంది. ప్రసిద్ధికెక్కిన శిల్పసుందరు లెందరో ప్రొవొకేటివ్‌గా, బట్టలు జారవిడుస్తూ, ఆ యింట్లో అన్ని మూలల్లో నిలబడుంటారు. నళినీ చౌదరీవేసి, యీ మధ్యనే పదివేల కమ్మిన తైలవర్ణ చిత్రం "బిక్షుకి" సెంట్రల్‌హాల్లో ఎదురుగోడకి వేలాడుతూ వుంటుంది. (సర్రియలిస్టిక్ పెయింటింగవటం వల్ల అది బిక్షుకో, బర్మా షెల్పంపో ఎవరికీ తెలియదు) ఆ యింట ఆవరణలో మర్యాదకు భంగం లేనంత దూరంలో గెస్టులకి రోజ్ కాటేజుంది. ఆయింటి ఆరో అంతస్తు మీంచి చూస్తే, ఆ యింటి చూట్టూవున్న లాన్ పచ్చ తివాసీలాగా, ఆ లానులో కుండీల్లో వున్న పూలమొక్కలు ఆ తివాసీలోని పూలలాగా కనిపిస్తాయి. అదే అంతస్తు నుండి దూరంగా చూస్తే చాలా దూరంగా, చివికిపోయిన చిన్న గుల్ల మేటల్లా గుడిసెలూ, వాటిముందు తోకలమీద నడుస్తున్న నల్ల పురుగుల్లా కూలీలు కన్పిస్తారు.

ఆ యింట్లో షర్బతుమొదలు, షాంపేనువరకూ అన్ని రకాల పానీయాలూ రిఫ్రిజిరేటర్లలో వుంటాయి. ఆక్స్ టంగ్ (Ox tongue) మొదలు అల్లంమురబ్బావరకు అన్నీటిన్నుల్లో వుంటాయి. అవి తాగడానికీ తినడానికీ చాలామందొస్తారు. సినిమాస్టార్లు నారాయణ్రావూ అనసూయా ఆ వూరొచ్చినప్పు డాయింట్లోనే బసచేస్తారు. చాలామంది అధికార్లు కూడా ఆ యింటికొచ్చి పోతుంటారు. "కలకటేరు మా యింటి కుక్కేననుకో" అని ఆ యింటి తోటమాలి గొప్ప చెప్పుకుంటూ వుంటాడు.

ఆ యింటికి రానివాళ్ళు అడుక్కుతినేవాళ్ళూ, ఒళ్ళమ్ముకునే వాళ్ళూ మాత్రమే.

❖ ❖ ❖

ఆనందరావు యిటుపై నేం చేయాలి? అతను ప్రాక్టీసు పెడితే డబ్బుకీ, రిచ్‌పేషెంట్లకీ కొదవుండదు. అభినేత్రి అనసూయ తన ఆస్మాకి అతనిదగ్గరే మందు పుచ్చుకుంటుంది. హీరో నారాయణ్రావు అతనిదగ్గరే గ్రేస్పెక్టమీ చేయించుకుంటాడు.

"ఒకడి పేగులుకోసి, మరోడి కురుపులు కడిగితే నెలయ్యే సరికి మహావస్తే ముష్టి మూడువేలు! అమెరికా వెళ్ళి ఫార్మకోసియా ఎమ్.డీ. అయి తిరిగొచ్చి మందుల ఫ్యాక్టరీ పెడితే, ఆర్నెల్ల కార్లక్షలార్జించొచ్చు" యిది జగపతి అభిప్రాయం.

తన ముందుజీవితం గురించి ఆనందరావింకా ఆలోచించలేదు. మందులకంపెనీ పెట్టినా, ప్రాక్టీసు పెట్టినా, అతనెలాంటివాడవుతాడన్న ప్రశ్నకి సమాధానం సులువుగా దొరకదు. అతనెలాంటివాడన్న ప్రశ్నకి, బహుశా అతనే చెప్పలేడేమో! అతనతి మంచివాడన్నా కావచ్చు. అతిచెడ్డవాడన్నా కావచ్చు. అతనిలో చెడ్డ తనముంటే అది యీ వేళ వరకూ బైటపళ్ళేదు. అతని మంచితనానికి మాత్రం కొన్ని నిదర్శనాలున్నాయి. ఇచ్చిన అప్పు తీర్చమని అతనెప్పుడూ అడగడు. పక్క నెవరున్నా తన కారులో లిఫ్టిస్తాడు.తోడున్న వాళ్ళి వరినైనాసరే తనతో సినిమాలకి, హోటళ్ళకి తీసుకు పోతాడు. మంచివాళ్ళ లిస్టులోనే స్నేహితులతన్ని వేస్తారు.

అతనిలోని మంచిచెడ్డలకు భీకర సంఘర్షణెప్పుడూ జరగలేదు. అతని జీవితమంతవరకూ కరగని కలలా ప్రశాంతంగా జరిగిపోయింది. అతని జీవితపు బాట టెక్నికలరుది. ఫోంరబ్బరుది. దాంట్లో కళ్ళలో గుచ్చుకునే ముళ్ళూ, కాళ్ళు బద్దలుకొట్టే రాళ్ళూ లేవు. అతనికి జీవితమంటే, ఒంటరి కాంక్రీటు రోడ్డు మీద, రంగువెన్నెల్లో, అమెరికన్కారులో, ప్రియురాల్తో ప్రయాణం లాంటిది. అంచేతతనికి సౌతమెరికన్ కుట్రల్లగాయతూ, నార్తమెరికన్ కేన్‌కేన్ వరకూ చాలా తెలిసినా, తన దేశంగురించే తనకి సమంగా తెలీదు.

పేదరికం, దరిద్రం; ఆకలి అనే పదాలకి అతని నిఘంటువులో స్థానం లేదు. అతనెక్కడి కెళ్ళినా కారులో వెళతాడు. అతను వెళ్ళే యిళ్ళకి సెంట్రల్‌జైలు గోడల్లాంటి ఎత్తయిన రాతి కాంపౌండు గోడలుంటాయి. ఆ యిళ్ళలో జూలులేని సింహాల్లాంటి అల్సేషియనులుంటాయి. ఆకాశంలో వేలాడుతున్నట్లుండే పోర్టికోలుంటాయి.

ఐనా అతనెప్పుడూ బీదరికం చూళ్ళేదనడానికి వీలులేదు. ఒకనాడు ట్రాఫిక్ జామ్‌లో చిక్కుకు పోయినప్పుడు, తన షెవర్లెట్ రేర్ వ్యూ మిరర్‌లో అతనిక్కనిపించింది, ఏడుస్తున్న పిల్లనోట్లో ఎండిన రొమ్ము కుక్కుతున్న ఒకముష్టి తల్లి.

మారోనాడు సూపర్ మార్కెట్టుదగ్గర దిగి యెర్రస్పోర్ట్సుకారు తలుపు వేస్తున్నప్పుడు ఫ్రంటుమడ్‌గార్డులో కనిపించాడో మొహం చిరిగిన ముష్టివాడు.

కాని వీళ్ళెవరూ అతన్ని బాధపెట్టలేదు. దేశం సుభిక్షం. కష్టపడే వాళ్ళందరికీ తిండుంది. వళ్ళువంచనివాళ్లే అడుక్కోవడానికి, దార్లుకాయడానికి సిద్ధపడతారు. మహాకావలిస్తే మరి కొన్ని ఫ్యాక్టరీలు పెట్టేస్తేచాలు. దరిద్రం జోలికట్టుకుని పాకిస్తానో, చైనానో పారిపోతుంది. ఇవీ అతని అభిప్రాయాలు.

అతను కళ్ళారా ఒక్కనాడుమాత్రం దరిద్రాన్నీ, దరిద్రుల్నీ చూశాడు. ఆవేళతని నాలుగో పుట్టినరోజు. ఆవేళా, ఆ ముందూ జగపతిగారు వూళ్ళోలేరు. అంచేత జగపతిభార్య పార్వతి చొరవ చేసి బీదలకి సంతర్పణేర్పాటు చేసింది. సంతర్పణ మధ్యలో, మండుటెండలో తిరిగొచ్చేడు జగపతి. పోర్టికోలో, కన్నతల్లిలా నిండుగా నవ్వుతూ, మెరుస్తున్న కళ్ళతో పార్వతి నిలబడుంది. ఆమె పక్కనే నిలబడిన ఆనందరావు, చిరిగిన అస్తిపంజరాలకు తోలు తొడిగినట్టున్న యిద్దరు ముష్టి పిల్లలు, దేవుడో దెయ్యమో వచ్చి తమ ముందున్న అన్నం లాక్కుపోతారేమోనన్నట్టు ఆత్రంగా అన్నం తింటుండడం చూస్తున్నాడు. ఆ ముష్టిపిల్లల పక్కనున్న ఆనందరావు, తోడేళ్ళ పక్కనున్న బొచ్చుకుక్క పిల్లలాగ జాలిగానూ, పార్వతి కళ్ళల్లో వెలుగు– చీకటి రాత్రి పులికళ్ళలో మెరుపులాగ భయంకరంగానూ జగపతికి కనిపించేయి. దేశంలో ఆకలంతా తమ కడుపుల్లోనే వున్నట్లు, ఆయాసపడేంత తొందరగా అన్నం తింటున్న కాంపౌండులోని ముష్టివాళ్ళు, అతని కళ్ళకి మైక్రోస్కోపులోని జబ్బు పురుగుల్లా కనిపించేరు.

ఆ సంఘటన జగపతికి నచ్చలేదు. అతనెవ్వరితోను అనలేదు. కాని మళ్ళీ అటువంటి సంఘటనలు పీడకలల్లా తిరిగి రాకుండా కొన్ని కట్టుదిట్టాలతను చేశాడు. పార్వతిని భక్తి మార్గంలో పెట్టేసేడు. ఆనందరావుని కిండర్ గార్డెన్ స్కూల్లో పెట్టేసేడు. అందర్రాసిన భగవద్గీత వ్యాఖ్యానాలూ పార్వతికి కొన్నాడు. అన్నిరకాల బొమ్మల పుస్తకాలూ ఆనందరావుకి కొన్నాడు.

కిండర్ గార్డెన్ స్కూల్లరువాత కాన్వెంటులో చదివే దానందరావు. కాన్వెంటొదిలేసరికి ఆనందరావు చేతికి సిగరెట్టొచ్చింది. నోటికి బూతుల్తోసహా ఇంగ్లీషు క్షుణ్ణంగా వచ్చింది. తన హక్కుల కోసం పోరాడ్డం కూడా వచ్చింది. ఆనందరావు "లిటిల్ జంటిల్మన్" అవుతున్నందుకు జగపతి ఆనందించాడు.

❖ ❖ ❖

పరీక్షలయ్యేక ఆనందరావు తన స్నేహితుడు రాజుతో సహా తనింటికొచ్చేడు. రాజతని క్లాసుమేటూ, రూమ్మేటూ కూడా. అతనికి ముప్ఫైఎకరాల భూముంది. యశోదనబడే మంచి తల్లుంది. మంచివాళ్ళుగాని, చెడ్డవాళ్ళుగాని, అన్నదమ్ములూ,

అక్కచెల్లెళ్ళూ లేరు. అతన్నాన్నపోయి ఎన్నాళ్ళో అయింది. అత నిది ఒక పట్టణానికి దగ్గరున్న ఒక పల్లె.

వారంరోజులున్నాక ఆనందరావుని తనూ రాహ్వానించేడు రాజు. యశోద మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకునే ఉద్దేశంలో లేదనీ, పెళ్ళీడు ఆడపిల్ల లెవరూ వాళ్ళింట్లో లేరనీ యుక్తిగా తెలుసుకుని మరీ సమ్మతించాడు జగపతి ఆనందరావు వెళ్ళడానికి.

రాజుగారూరొచ్చేక తను ప్రపంచంలో చూడవలసింది చాలా వుందనిపించిందానంరావుకి. అలసిపోయిన మనసుకి చల్ల గాలిలా కన్పించిందా పల్లె. కొత్తకోడళ్ళలా ఉత్సాహంగా గంతులు వేసే బిగువురవికెల ఆడకూలీలతనికి సంతోషం కలిగించేరు. అస్తమిస్తున్న చంద్రుడి క్కనిపించకుండా, పూలతోట నడుం చుట్టూ చెయ్యిచేర్చి, నిద్రపోతున్న ప్రియురాల్లావున్న ఏరు అతని పల్చని ఏముకల్లో కోరిక రేకెత్తించింది. తలంటు పోసుకున్న శ్రావణ మాసం నోముల పెళ్ళి కూతుళ్ళ లావున్న కొబ్బరిచెట్లు అతనిలో కళాతృష్ణ పెంచాయి.

ఏతాం తొక్కుతున్న నాయుడి తడిసిన నల్ల శరీరంలో సూర్యుణ్ని చూచినప్పుడూ, ఏతాంకింద, చీర మోకాళ్ళమీద కెగ్గట్టి కుడిచేత్తో గూనవేస్తున్న పిల్ల ఎడంచేత్తో తుడుచుకుంటున్న నుదుటి నీటి ముత్యాలు చూచినప్పుడూ అతనికి చిత్రకారుడనవా లనిపించింది.

❖ ❖ ❖

రాజింటినుండి కాలవొడ్డునే నడుస్తే నాలుగు ఫర్లాంగుల్లో పల్లె తగుల్తుంది. పల్లెనిదాటి మరో నాలుగు పర్లాంగులు వెళితే రాజుగారి తోట వస్తుంది.

ఆ వూరొచ్చిన నాలుగోనాడు సాయంత్రం సినిమాలో హీరో తండ్రిలా ఊలుశాలువా కప్పుకొని "చలేస్తుంది బాబూ" అంటూ లాన్లో ప్లాస్టిక్ కుర్చీలో కూర్చున్నాడు రాజు. అతని కెదురుగా యశోదా, పక్కగా ఆనందరావూ రెండు కుర్చీల్లో కూర్చున్నారు.

శీతాకాలం సాయంత్రం ఎండ వెచ్చగా ఊలురగ్గులా వుంది. పక్కనే పున్నాగచెట్టునుండి రాలే పువ్వులు ఎండలో బంగారు పువ్వుల్లా వున్నాయి. ఎండ ఎర్రరంగులో, పంటబరువుకి వోరగా వాలిన చేలు బంగారంకాసి, దాని బరువుకి ఒరిగిపోయినట్టు న్నాయి. ఎక్కణ్నించో ఆవుపెయ్యొకటి పరుగెత్తుకొచ్చి మెడ గోక మన్నట్టు యశోద దగ్గరకెళ్ళి మెడచాపింది. యశోద దానిమెడ గోకుతూ వుంటే, ఏ పాపమూ ఎరగని పసిపిల్ల కళ్ళలా దానికళ్ళు నిండుగా, నిర్మలంగా, అమాయకంగా, నీరూరుతూ మెరిశాయి.

దేవుడు సృష్టించిన ఈ ప్రపంచంలో లోటే లేనట్టుందంతా. ఈలోగా ఎనిమిదేళ్ళ పిల్లొకర్తెవచ్చి యశోద పక్కన నిలబడింది. దూరం నుండి చూస్తే తడిసిన కాకిపిల్లలా అసహ్యంగా ఉంది. సంవత్సరాలు తపస్సు చేసి పెంచిన బైరాగిజటల్లా ఆ పిల్లజుట్టు ఎక్కడికక్కడ పెనవేసుకుపోయింది. జుట్టు మొహం చుట్టూ కప్పె య్యడంవల్ల భయంతో కన్నంలోంచి చూస్తున్న ఎలక మొహంలా ఆ పిల్ల మొహం బెదురుతున్న కళ్ళతో వుంది. అయినా అర్థం కానాకర్షణతో ఆ పిల్ల పొలంగట్టున పూసి వాడిపోతున్న పిచ్చి పువ్వులా, బాధకలిగించే అందంతో కూడుకొనుంది. ఆమె పక్కనే తేనెరంగు పట్టుచీర కట్టుకొని నిలబడున్న యశోద మొహం, తేనెరంగు గ్లాస్ ఫ్లవర్‌వేజులో గుచ్చిన వాడబోతున్న గులాబీ పువ్వులా వుంది.

ఆర్రోజులై అన్నం మొహం ఎరగనట్టుందా పిల్ల. "డిస్టింక్టిలీ ఏన్ ఎడ్వాన్స్‌డ్ కేస్ ఆఫ్ మాల్ న్యూట్రిషన్" అనుకున్నా దానం దరావా పిల్లని చూడగానే.

"ఎందుకొచ్చావ్?" అని యశోదా పిల్లని ప్రశ్నించి' "మా తోటమాలి కూతురు" అని ఎపోలెజిటిక్‌గా ఆనందరావ్వేపు తిరిగి అంది.

"మా సెల్లికి జబ్బు సేసీసింది" అని, ఎవరైనా ఏమైనా అడుగుతారేమోనని ఆశించినట్టూరుకుంది. ఆపిల్ల. ఎవరూ ఏమీ అడగలేదు. అంచేతా పిల్లే అంది "అబ్బాయి గోర్నోపాలి అంప మన్నాది మా యమ్మ" అని.

అబ్బాయిగారివేపు చూసింది అమ్మ. "నా కొళ్ళు బాగాలేదు బాబూ" అన్నా డబ్బాయిగారు, అమెరికాకైనా తనప్పుడు రాలే నన్నట్టు మొహంపెట్టి.

రాజువైపు చూశాడానందరావు. అతను కాళ్ళు రెండూ ఎదురుగా టీపాయ్‌మీద పెట్టుక్కూర్చున్నాడు. అతను టైట్‌గా వున్న తెల్లటెర్లిన్‌పేంటు, షర్టుతో, కాస్త పెద్దసైజు పొర తొడుక్కున్న నాగుపాములా వున్నాడు. అతని కాళ్ళకున్న ఎంబాసిడర్ జోడు అడుగు, తెరిచిన మొసలి నోర్లావుంది.

"నే వెళ్తా" అన్నా డానందరావు.

"నువ్వా?" తల్లీ, పిల్లడూ ఒక్కసారాశ్చర్య పోయేరు.

"ఏం?" అన్నాడానందరావు. రాజువైపు తిరిగి.

"ఏమో" చెప్పలేదు రాజు.

"బేగిరాబాబూ" తొందరచేసింది పిల్ల.

"మీ చెల్లి కేవిటి జబ్బు?" అనడిగే డానందరావు.

"వోరంరోజులై ఒకటే యిరేసినాలు. ఆశారిగోరు మంది య్యడం మా నీసినారీ పొద్దు" అందాపిల్ల.

తనకు తోచిన మందులు జేబులో వేసుకుని బైల్దేరాడా నందరావు. తోవలో నడుస్తున్నంతసేపూ ఎంతో ఆతృతపడ్డాడు. ఇది తన ఫస్ట్‌కేస్. ఇది ఫెయిలవడానికి వీల్లేదు.

సూర్యాస్తమయమయ్యే సమయానికి పాములేరిన పులి గుహలావున్న తోట చేరారు. వాళ్ళిద్దరూ, రకరకాల శృతుల్లో ఏడుస్తున్న పురుగుల్తో ఆ తోట చూడ్డానికి భయంకరంగా వుంటుంది. ఆ తోటలోదట్టంగా పెరిగిన చెట్లన్నీ చేతుల్లా వున్న తమ కొమ్మలడ్డంగా చాపి ఎండనంతా ఆపేస్తున్నట్టున్నాయి. చెట్లకి దొరక్కుండా కిందకుజారిన ఎండ, అక్కడా అక్కడా పచ్చగా మచ్చల్లా పడడంవల్ల, ముడుచుకు పడుకున్న మచ్చల పాములా వుంటుందా తోట పగటిపూట. ఇసక రేణువైనా కన్పించకుండా, పచ్చని పిచ్చి మొక్కలు పెరగడం వల్ల, నాచుతో కుళ్ళిపోతున్న మొసళ్ళ చెరువులా వుంటుంది తర సమయాల్లో. ఆ తోటలో ఒకవార ముసలి మర్రిచెట్టుంది. దాని మానువాన కోసేసిన పాడుకోట బురుజులా వుంది. వేలాడుతున్న దాని వూడలు రాక్షసులారేసిన చింకిగుడ్డల్లా వున్నాయి. ఆ మర్రిపక్కనే విరిగిన అగ్గిపుల్లల్తో చేసినట్టున్న ఒక పూరిగుడిసుంది. దాన్ని ఎన్నిసార్లు చూసినా, ఎంతసేపు చూసినా, పుస్తె అమ్ముకున్న పునిస్త్రీ మెడలో పసుపుకొమ్ముని చూసినట్టు బాధగానే ఉంటుంది.

ఎంతవంగినా, ఆ గుడిసెలోకి వెళ్ళినప్పుడా నందరావు తలకి చిన్న దెబ్బ తగిలింది. విరిగిన తడకల్తోటీ, చిరిగిన తాటా కుల్తోటీ చేసినట్టున్న ఆ గుడిసెలో కెళ్ళగానే, తనేదో మోసం చేసినట్టు ఫీలయ్యే డానందరావు. ఇంతదరిద్రం, ఇంత మంచిగా కనిపించే తన ప్రపంచంలోనే వుంటుందని అతనూ హించలేక పోయేడు. చచ్చిన పాముల్లా, ఒక తడకకి రెండు ఏరంగువో తెలీని చింకిగుడ్డలు వేలాడుతున్నాయి. అస్తికలేరిన్నాదు కడిగేసిన శ్మశానంలాంటి కడిగిన పొయ్యి పక్కన రెండు బోర్లించిన కుండలు మాత్రం ఒకవార వున్నాయి. ఆ ఒంటిగదిలో మూల కున్న కిరసనాయిలు బుడ్డి నీరసపుకాంతి ఎర్రచీకటిలా వుంది. దీపం గాలికి కదిలినపుడల్లా చీకటి చలికి వణికినట్టుంటుంది.

ఒకమూల తాళ్ళు తెగిన నులక కుక్కిమంచంలో విరిగిన బొమ్మలాంటి ఒక ఆరేళ్ళపిల్ల పడుకొనుంది. ఆరేళ్ళు కేవలం వాయుభక్షణం మాత్రం చేసినట్లుంది. ఏ క్షణాన్నతోలు చీల్చుకొని యెముకలు బైటకొచ్చేస్తాయో నన్నట్లు ప్రతి జాయింటు దగ్గరగా ఎముకలు సూదిగా కన్పిస్తున్నాయి. చేపల్లాంటి ఆ పిల్లకళ్ళు తెరచి వుండటం వల్ల చచ్చి తేలిన ఎర్ర చేపల్లా వున్నాయి. కిరసనాయిలు బుడ్డీ ఎర్రకాంతిలో. పిల్ల కన్నూ ముక్కూ తీరుగావున్నా, ఆ పరిసరాల్లో పాడుగోడ మీద పుట్టిన పువ్వుల మొక్కలా చూడ్డానికి బాధగావుంది. ముష్టి దానిముక్కున ముత్యపు ముక్కు పుడకలా పరిసరాలకు సరిపడకుండా, మంచం పక్కనే తెల్లగా తోమిన ఇత్తడి బిందొకటి వుంది. ఆ బిందె ఆ పిల్లతల్లి తెచ్చుకున్న అరణమేమోనన్న ఆలోచనరాగానే ఆనందరావుకి గుండె ఒక్కసారి ఆగినట్ట యింది. ఆ బిందె పట్టుకొని కాపురాని కొచ్చినప్పు డామెకున్న ఆశలు...

నశించిపోతున్నాశలా మంచం వారనే ఆ పిల్ల తల్లి నిల్చొ నుంది. ఆమె కేన్నేళ్ళుంటాయి? ఎన్నున్నా నూరేళ్ళూ నిండి పోయినట్టుంది.

ఆలస్యం చెయ్యకుండా తననితాను పరిచయం చేసుకొని వెంటనే పరీక్ష ప్రారభించేడానందరావు. పేషంటు వళ్ళు బ్రతికుం డగానే కాలిపోతున్నట్టు అతివేడిగా ఉంది. పరీక్ష చేస్తున్నప్పుడు బలవంతంగా పక్కకి ఒత్తిగించినప్పుడా పిల్ల, పామునోట పడ్డ కప్పపిల్ల చివరి మూలుగులా మూలిగింది.

తన పరీక్షవల్లా, తల్లి చెప్పినదాని వల్లా, పిల్లకి నెల్లాళ్ళయి టైఫాయిడ్, వారం రోజులై డయోరియా కాంప్లికేషననీ గ్రహిం చేడానందరావు. అదివరకు ఆ పిల్లకి ఆయుర్వేదం చేసినాచారి, ఆ పిల్లకి ఐదురోజులై యేటువంటి ఆహారం పెట్టనివ్వలేదుట.

పిల్ల జబ్బువల్ల కాకయినా, ఆకలికి చచ్చిపోయే ట్టుంది. ఆ అమ్మాయికి వెంటనే పుష్టికరమైన ఆహారం ఇవ్వాలి.

"హార్లిక్సుగానీ, వోవల్టీగానీ, గ్లూకోజుగానీ వున్నాయా?" అని ఆ పిల్లతల్లి నడగడానికి నోర్రాలేదా నందరావుకి. ఏమనాలో తెలీక "వీళ్ళతండ్రేడీ" అన్నాడు.

"జైల్లో బడేసినారు" అందామె.

"జైల్లోనా?" ఆశ్చర్యపడ్డాడానందరావు

కథ మామూల్దే. ఆ పిల్లతండ్రి ఐదు రోజులక్రిందట రిక్షా తొక్కడానికి పట్నంపోయేట్ట. రాత్రీపగలూ తొక్కి మూడ్రోజుల్లో పిల్ల మందుకి డబ్బు పట్టుకొస్తానని వెళ్ళాట్ట. ఒక రాత్రీ, ఒక పగలూ తొక్కేక. తాగి పట్టుబడితే కేసుపెట్టేర్ట.

"జరీమానా కట్టలేకపోతే జైలుకట్టేసినారు, రెండోరాలు" ముగించిందామె.

"పిల్లకేదేనా అర్జెంటుగా తింటానికివ్వాలి"

"బిందెలో నీల్లూ, బొందిలో పేనాలుతప్ప నాకాడేటేన్నేవు" అంటూ బిందె మూత తీసి గ్లాసుతో నీళ్ళు ముంచి తీసిందామె. కన్నీళ్ళలా స్వచ్ఛంగా వున్నాయి బిందెలో నీళ్ళు.కాని కొంచమే ఉన్నాయి. వీళ్ళ కడుపునిండా కన్నీళ్ళు కూడా వుండవా అన్పించిందానందరావుకి ఏడవక పోవడం చూచి.

"యింకేఁవీలేదా?" అర్థంలేని ప్రశ్నేశాడు.

"కొంపలో గిద్దెడు గింజలుంటే నిన్ను సంపుకుతిన్నంతొట్టు" అంటూ ప్రారంభించాదమె తన కథ. జబ్బుపిల్ల నొదిలేసి తను కూలికి పోలేదట. మొగుడు చూస్తే జైల్లో కూర్చున్నాట్ట. వాళ్ళకి రెక్కాడినా, పూర్తిగా డొక్కాడదట. ఐదురోజులూ ఆ జబ్బుపిల్లా, ఆ పిల్లతల్లీ ఏఁవీఁ తిన్లేదట. "ఆఖరికి ఈ గుంటైనా మూడ్రోజులై మెతుకు ముడితే ఈ గంగమ్మ తల్లిమీదొట్టు. తల్లీ, పిల్లలూ నాశ నమై పోతామన్నమాట" అంటూ ముగించి గట్టిగా ఏడుపుకి తగులుకుంది.

"దేశంలో యింత దరిద్రమా?" అని బాధపడ్డాడానందరావు. తను నమ్మిన దేవుడు తనని మోసం చేసినట్టూ, తను పెంచిన పావురం పెనుపక్షై గోళ్ళతో తన పీక పట్టుకున్నట్టు ఫీలయ్యేడు.

"సర్లే, యింటికెళ్ళి మందులూ, పాలూ పట్టుకొస్తానుండు" అని ఆమెతో అని పెద్దపిల్లని తీసుకొని బయల్దేరేడు.

ఈ కేసు ఫేలవడానికి వీల్లేదు. ఇది తన మొదటి కేసు. తను ఎన్నాళ్ళనుండో కలలు కంటున్న ఫస్ట్‌కేసు. ఇది డాక్టరుకి మొదటి కేసు. తొలివలపు లాటిది. డాక్టరు సున్నిత హృద యుడైతే, అతని మనః ప్రవృత్తినే మార్చెయ్యవొచ్చు ఆ కేసు. ఈ పిల్ల మందులేక ఛస్తే తనకి, తన వృత్తికి మాత్రమే అవ మానం. కాని తిండిలేక చస్తే దేశానికి అప్రతిష్ఠ, మానవత్వానికి కళంకం. మనిషి రాక్షసుడన్న సత్యానికి ఋజువు. తను చెయ్యని పాపమేదో తనని వెంబడిస్తున్నట్టు, తను చెయ్యని తప్పు తనని వెక్కిరిస్తున్నట్టు ఫీలయ్యేడానందరావు.

"ఈపిల్లలాంటి వాళ్ళెంతమందో..." పూర్తిగా విడివడని ఆలోచన మనసుని కోసినట్లయింది.

తోటబైట కొచ్చేసరికి అప్పుడే సూర్యాస్తమయం అవుతోంది.

తలదించి, తోకపైకెత్తి, బుసకొడుతూ పరిగెత్తేయమని ఎను బోతు తన యినప డెక్కలతో లేపిన, యుద్ధ రంగంలో రక్తంలో తడిసి ఎండి ఎర్రబారిన ధూళి పడమటాకాశంలో రేగినట్టుంది.

ఆ ఎర్ర బేక్ గ్రౌండులో చావు చాపిన ఎముకల చెయ్యిలా వుంది వో మోడు బారిన చెట్టు.

రసినిండిన కురుపుల్లా వున్నాయి. పల్లెలో మురికి గుంటలు.

పసిపాప సమాధిమీద లేచిన లేతగడ్డిలా జోడుకింద గడ్డి అతిమెత్తగా తగుల్తోంది.

❖ ❖ ❖

జోరుగా ఇల్లు చేరాడానందరావు. హాల్లో బ్లూలైటు వేసుకుని రాజూ, యశోధా కుర్చీలో కూర్చున్నారు. దూరంనుండి చూస్తే ఆ హాలు నీలివర్ణంతో నిండి ఎక్వేరియం లాగా, అందులోవున్న యశోదా, రాజూ అడుగునున్న ఎర్రచేపల్లాగా వున్నారు.

హాల్లో కొస్తూనే "అర్జంటుగా హార్లిక్స్ పెట్టించండి, ఆకలికి చచ్చిపోయేట్టుందా పిల్ల' అన్నాడానందరావు.

"ఆకలికా?" అని ఆశ్చర్యపోయి, యశోద హార్లిక్స్ పెట్టి ఫ్లాస్కులో పోసి, మూణ్నిముషాల్లో వచ్చేసింది. కాని ఆ మూణ్ణి ముషాల్లోనూ రాజు పారేసిన మందుల బీరువా తాళాలు దొరక లేదు. మరో రెణ్ని మిషాల్లో కూడా దొరకలేదు. ఆ పిల్ల బతికుం డగా దొరకవేమో నని భయపడి, ఆనందరావు ఫ్లాస్కు ఆ పిల్ల చేతికిచ్చి, "నువ్వర్జం టుగా పరుగెత్తకెళ్ళి మా చెల్లి కియ్యి. ఆలస్యం చేస్తే చచ్చి పోతుంది. నువ్వు పరిగెత్తు" అని ఆ పిల్లని పంపించేసి. మళ్ళీ తాళాల వేటలో పడిపోయేడు. తాళాలు దొరికేసరికి సరిగా పది హేన్నిముషాలు పట్టింది. తనక్కావలసిన మందులు తీసుకుని, సిరెంజి బోయిలు చేసేసరికి మరో ఐదునిముషాలు గడిచిపోయేయి. పక్క కళ్ళంపాకలో వున్న పాలికాపుని పిల్చి సాయమిస్తానని యశో దంటున్నా లక్ష్యపెట్టకుండా పరుగెత్తా డానందరావు. ఆలస్యమై పోతుందేమోనని.

తోవలో గజాలు గొలుసుల్లాగా, విఘడియలు ఘడియల్లాగా కనిపించే యతనికి.

❖ ❖ ❖

అతను తోట చేరగానే, ఆ సమయంలో మనిషిలికిడి అల వాట్లేని పక్షులు కరకర అరిచేయి. గుడిసెకు దూరంగా వుండగనే, తను వెళ్ళడం అనవసర మనిపించిందతనికి. పిల్లని బైట పడేశారు. ఆ పిల్ల తల దగ్గర హరికెన్ లాంత రెవరో పెట్టేరు. ఆ పిల్ల చుట్టూ పదిమంది దుప్పట్లు కప్పుకొని కూర్చున్నారు. వాళ్ళ తలలు మాత్రం బైడకుండడంవల్ల, వాళ్ళు దిక్కుమాలిన శవం చుట్టూ చేరిన రాబందుల్లా వున్నారు. కొనాశతో నడిచివెళ్ళి వాళ్ళ పక్క నిలబడ్డాడానందరావు.

❖ ❖ ❖

"పిల్ల పోనాది" అన్నారెవరో. పిల్ల మొహం మీదున్న దుప్పటి యెవరో ముసిల్ది తొలిగించింది. పిల్ల మొహం చుట్టూ దట్టంగా లాంతరు వెల్తురు పడ్డంవల్ల ఆహుతైపోయిన సెయింటు బొమ్మలా వుందామె. కళ్ళుమాత్రం దేనికోసమో ఎదురు చూస్తున్న ట్లున్నాయి. తర్వాత కళ్ళు మూసేసి దుప్పటి కప్పింది ముసల్ది.

సర్వం పోగొట్టుకున్న దాన్లా, ముణుకులమీద తల పెట్టుకుని కూర్చునుందా పిల్లతల్లి. ఆనందరావు వెళ్ళిపోబోతూ వుంటే ఆమె తలెత్తి చూసిందతనివైపు. ఆమె మొహమంతా కళ్ళే ఆక్రమించుకున్నట్టు వున్నాయి. ఒక కంట్లో నీటిబొట్టూరి, రెప్ప మీద నిలిచి, లాంతరు యెర్రకాంతిలో కెంపులా మెరిసి, పైట తొలగిన ఆమె యెండుగుండె మీదపడి బద్దలైంది.

❖ ❖ ❖

తోట వదిలొచ్చేసినప్పుడు తన్లోని ముఖ్యమైన భాగాన్ని దేన్నో వెనక మరచిపోయినట్టు అనిపించిందానందరావుకి. కాళ్ళు మొయ్యలేనంత బరువెక్కి పోయిందతని మనసు.

తోట బైట కొచ్చేశాడతను.

విరిగిపోయిన పాలల్లావున్నాయి గుడ్డి చంద్రుని చుట్టూ తెల్ల మేఘాలు.

ఎత్తయిన చెట్లతో ఆ తోట పొగమంచులో పాడుపడ్డ కోటలా వుంది.

పల్లెలో గుడిసెలు కాలి ఆరిపోతున్నట్టు ప్రతియింటి మీద వంటపొగ, మంచుబరువుకి నిలిచిపోయింది.

పల్లెలో గుడిసెలు కాలి ఆరిపోతున్నట్టు, ప్రతియింటి మీద వంటపొగ, మంచుబరువుకి నిలిచి పోయింది.

పల్లెలో మనుషులు పొగమంచులో ఆవిరై పోతున్న దయ్యాల్లా ఉన్నారు.

చివికిపోయి నాలోచనల్తో యిల్లు చేరా డానందరావు. కాంపౌండు గోడ పట్టుమని పదిగజాలైనా లేదు. అప్పుడతనికి వినిపించిన భయంకర శబ్దానికి, కాళ్ళు సీలలువేసి భూమికి బిగించేసినట్టు నిలబడి పోయాడు. ఐదుతలత్తో ఆదిశేషుడు బుసకొట్టినట్టైంది. శబ్దం వచ్చినవేపు టార్చి వేశాడు. కళ్ళపడ్డ దృశ్యం గుండెను కంపించి వేసింది.

ఇందాకా ఫ్లాస్కుపట్టుకెళ్ళిన పిల్ల గోడకు గజం దూరంలో గోడవైపు మొహంపెట్టి పడుకొనుంది. బతికుండగానే కప్పేస్తున్నట్టు, ఎత్తుగా పెరిగిన గడ్డి, ఆ పిల్ల ఒళ్ళు సగం కప్పేసింది. ఆ పిల్ల వీపువెనక కసిగా పడగవిప్పి, ఒక నల్లతాచు నిలబడి ఉంది. గడ్డిలో దానివళ్ళు కూడా కప్పబడి పోవడం వల్ల, భూమే పామై ఆ పిల్లని కరవబోతోందా అన్నట్టుంది. ఆ పాము పొలుసుల మధ్య పగుళ్ళలో విషం వూరుతున్నట్టు మెరు స్తున్నది దాని శరీరం. మనిషి మనసులోని అంధకారంలా అతి నల్లగా ఉందది. ఘనీభవించిన గరళపు చుక్కల్లా మెరుస్తున్నాయి దానికళ్ళు. మనిషిలోని స్వార్థంలా ఎత్తుగా లేచింది దాని పడగ.

ఈలోగా అమాయకంగా పామువైపు ఒత్తిగిలిందా పిల్ల. మరో పాముని చూసినట్టయింది ఆనందరావుకి, ఆ పిల్ల వెనకాల రాతిపలకమీద పడుకోబెట్టిన ఖాళీ ఫ్లాస్కుని చూసినప్పుడు. ఫ్లాస్కు మూత తీసేసివుంది.

ఆకాశంలో కారుదున్నలు పరుగెడుతున్నట్టూ, తన కాలికింద సగంపడిన వానపాము వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్నట్టూ అనిపించిందా నందరావుకి.

❖ ❖ ❖

అమెరికా వెళ్ళి పై చదువుల్చదివి, తిరిగొచ్చి, మందుల కంపెనీపెట్టి, తనకఖ్ఖర్లేని లక్షలార్జించడమా?

లేక

మురికిపేటలో ప్రాక్టీసు పెట్టి, లక్షలుగా వున్న ఆ పిల్ల లాంటి పేదలకు సేవచెయ్యడమా?

అనే ఆనందరావు సమస్య ఆర్నెల్లలో అతనమెరికా వెళ్ళి పోవడం మూలంగా పరిష్కారమైపోయింది.

(భారతి, 1.2.1967)